

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanaajstkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1.—, za vse ostale Din 16.—

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK 1.

MAREC 1936

ŠTEV. 3

Dr. Josip Dermaslija:

Gasilstvo in zavarovalstvo

Požarov je še vedno nepričakovano veliko in dosegajo v naši dravski banovini najvišje število. Velike materialne vrednote se spremene v dim in pepel in težki milijoni narodnega premoženja, ki je predpogoj za narodno blagostanje, so nenadomestljivo izgubljeni. Javna uprava, ki mora blagor splošnosti imeti vedno pred očmi, je dolžna ukreniti vse potrebno, da so požarne škode čim manjše in da se na ta način narodno premoženje v interesu celokupnosti ohrani tem bolj neokrnjeno. Če hoče javna uprava doseči ta cilj, ki prinaša skupnosti izredno korist, mora postopati profilaktično in kurativno, to je skrbeti mora za to, da se vzroki požarov odstranijo že pred nastankom požara in tako prepreči vsaka požarna škoda, ter skrbeti mora dalje za to, da se v slučaju nastanka požara čimprej zaduši ali, če se je že razvil, čimprej tako omeji, da je nastala požarna škoda tem manjša.

Ne bomo premotrivali vzroke požarov, ki so: nesreča, večja ali manjša malomarnost, zlonamernost, prav čisto tudi špekulacija in zavarovalna prevara — in tudi ne bomo pregledovali profilaktičnega dela javne uprave glede preprečevanja požarov, ker bomo o tem ob drugi priliki obširneje govorili.

Prav tako ne bomo preiskovali, s kakšnim uspehom vrši javna uprava svojo nalogo v smeri gašenja in omejevanja nastalih požarov. Omejiti se hočemo samo na gasilstvo, katere organizacije se javna uprava pri vršenju svoje naloge poslužuje.

Gasilstvo je iz etičnega in narodno gospodarskega vidika vse hvale vredno. Gasilec pomaga v slučaju nesreče vsakomur brez razlike brezplačno in s tem človekoljubnim delom rešuje zaeno tudi dele narodnega premoženja, da ne postanejo plen ognja. Gasilstvo deluje torej v korist tako posameznika, kakor tudi za ohranitev na-

rodnega premoženja in s tem za obči blagor. Gasilstvo je torej ustanova, ki more upravičeno zahtevati, da se ji za njeno delo, ki je v interesu posameznika in celokupnosti, nudi toliko denarnih sredstev, da si ustvari predpogoje za uspešno delovanje. Denarna sredstva so predvsem potrebna za nabavo na tehničnem višku stoječe gasilske opreme, za nje vzdrževanje v dobrem stanju in za ohranitev v primernih zgradbah, ker za svoje osebno delo gasilci ne zahtevajo plačila in vrše gasilsko službo brezplačno.

Tu nastane vprašanje, kdo naj nosi označene stroške. Po načelu pravičnosti padejo stroški v breme onega, v čigar korist deluje gasilstvo. Gasilska služba, ki reši milijone narodnega premoženja pred nenadomestljivim uničenjem po požaru, je v interesu splošnosti in služi v korist celokupnosti, če tudi se kratkovidnemu človeku zdi, da je z gašenjem pomagano samo gotovim osebam, pri katerih je izbruhnil požar. Celokupnost je torej že iz tega razloga poklicana, da nosi stroške za gasilstvo, ne glede na dejstvo, da ima vsakdo interes na dobri gasilski službi, ker ne ve, kdaj ga doleti požarna nesreča.

Vsakdo, ki se poglobi v bistvo tega vprašanja, mora z nami soglašati in le oni, ki stvar z vrha opazuje in jedra ne pozna, more pritrjevati trditvam, ki se postavljajo v zadnjem času v enem delu našega časopisa, češ da so zavarovalnice dolžne nositi vse izdatke za gasilstvo, ker imajo od gasilske službe pretežno korist. Čim več gasilci rešijo in so na ta način požarne škode manjše, tem manj plačajo zavarovalnice na odškodninah, kar se kratkoma označuje kot dobiček, ki ga ima zavarovalstvo od gasilstva.

To je naziranje, čigar zmotnost se takoj pokaže, če pregledamo bistvo in ustroj zavarovanja.

(Dalje.)

Ludovik Puš:

Slovenska beseda

Takole je bilo zapisano v 1. številki »Naše moči«. Prva beseda, ki jo otrok zmagoslavno izblebeče, je izgovorjena v materini šoli, ki je najvišja šola na svetu... Beseda otrokova je slovenska in z njo je zasajeno v srce gorčično zrno narodne zavesti, ki z leti raste in zraste v mogočno drevo narodnega ponosa in ljubezni do jezika...

Pa je nedavno tega mojo trditev popravljen čestit kmečki mož in gospodar, češ: »Napak si zapisal, prijatelj, zakaj slovenska beseda, ki v njej otrok ljubeznivo čeblja, se pozneje ne razraste v mogočno drevo, ampak se skoraj posuši in se je slovenski človek sramuje...« Ustrašil sem se. Huda je ta obsodba! In sem začel premišljati: je že res, da slovensko izobraženstvo, če le more, rado govori v tujem jeziku, če že ne čisto, pa vsaj na pol (kolikor pač tuji jezik obvlada...), ali kmečki ljudje se pa vendar z ljubeznijo držijo svojega materinega jezika. Ko sem pa po spominih grebel bolj na globoko, sem se spomnil iz mladosti sosedov, ki so bili svoj čas avstrijski soldati, kako so jo radi po nemško udarili. Kakšna Bog se usmili nem-

ščina je to bila, sem spoznal pozneje, ko sem se jezika v šoli učil. Pa kaj bi tako daleč nazaj! Ni še dolgo tega, ko sem se vračal iz svojega rojstnega kraja, ki leži na Jurčičevih klasičnih tleh sredi lepe Dolenjske. Na postaji stopim k okencu, da kupim vozovnico. Tam stoji preprost vojak in ga slišim: »Molim vozu karto za Karlovac.« Mislim si: mora biti Hrvat ali Srb. Vendar me je naš značilni dolenjski pojoči glas tako motil, da sem ga vprašal, odkod je doma. Mislite, da je bil s Hrvaškega ali iz Srbije! Iz naše sosedne vasi je bil, slovenski fant...

Takrat sem bil žalosten. Vendar človek take stvari pozabi in ko mu spomini obiskujejo naša kmečka naselja, je srce polno navdušenja in ponosa na rod, ki tamkaj živi. In navdušenje ter ljubezen do kmečke hiše sta mi zadnjič zapisala one besede zgoraj. Ali jih moram popraviti?

Kolikor v zadnjih časih marsikje že ljudska šola ubija slovenskim otrokom čast in spoštovanje do materinščine, sedaj ne bomo razmotrivali. O tem prevažnem predmetu bom govoril pozneje in ne bomo prizanegli onim slovenskim učiteljem, ki nevede ali celo namenoma pozabljajo, da more le dober Slovenec biti dober Jugoslovčan (izjava blagopokojnega kralja Ale-

ksandra). Tudi ni na tem mestu prostora, da bi obširneje nastopili proti zlonamernim poskusom, da bi se slovenski jezik sploh izrinil iz šol pod krinko jezikovnega »ujedinjevanja«. To so satanski poskusi ljudi in skupin, ki so z živim narodom že zdavnaj zgubili vse stike, pa mu hočejo komandirati celo, kako naj govori. Čudno težki časi so prišli nad slovensko besedo v šoli in uradu. In če pri tem človek pomisli še na naravnost značilno malomarnost Slovencev do svojega jezika, ga spreleti strah: Kaj bo z nami? Naši najboljši ljudje se postavljajo v bran za našo besedo. Toda kako bi jim bilo pri srcu, če bi jim južni bratje lahko postregli z opazko, da Slovenci itak rajši govorijo v srbohrvaščini kot v slovenščini ali da vsaj želijo tako govoriti. Saj doživljajo, da po slovenskih krajih vse hoče lomiti neko »jugoslovanščino«. Ko sem bil nedavno na Bledu, so vsi natakariji — seveda Slovenci — »molili« okrog mene. Kaj je z nami?

Delo naših mož za slovensko besedo bo ostalo na pol poti, če dolžnosti ne bo izpolnila tudi slovenska hiša in v nji slovenska mati. V prvi vrsti kmečka mati. — Premalo je besedo samo učiti, besedo tudi ljubiti, to je veliko po-

slanstvo naših mater. Ljubiti bolj kot doslej. — Potem lahko vstane vse zoper nas; usodno lahko ranijo našo besedo v uradu in v šoli — ali srce ji bo ostalo zdravo ob zibelu in preko zibelu v slovenski hiši, kjer uči naša mati. Dokler mu pa živo bije srce, narodni organizem ne more umreti.

Kdor streže po življenju našemu jeziku in oznanja jezikovno brezbržnost, je kriv prerok in izdajalec naroda in države! — *Da gredo danes meje naše narodne države preko Lendave, št. Ilja, Dravograda in bi morale po pravici iti tudi naprej vse drugod, je kljub vsemu vendar le zasluga naše besede.* Prišli smo jo s seboj v svojo državo, da jo bomo mogli nemoteno ljubiti, jo gojiti, v njej peti in moliti. To hočemo vneto, vsi brez razlike, do zadnjega diha!

Ali ste se že oglasili v buffetu

ROVAČIČ, Ljubljana, Miklošičeva 32 ?

Tam dobite vedno sveža okrepčila in darila za Vaše bolne in zdrave svojce. Pridite tudi ob nedeljah; odprto od 7.—14. ure
Naše geslo je: DOBRO in POCENI

Kaj naj kmet sedaj dela?

Čas spomladanske setve je tu. Pripraviti je orodje in seme, da bo vse pri roki, ko bo vreme za to ugodno.

Polje samo vabi k setvi. Dokler je zemlja mokra, pa nikar na njivo. Pač pa je ogledati ozimino, če niso trpele od neugodne zime. Če so katere šibke, jih bo okrepiti z gnojico in s superfosfatom. Ko se je zemlja dovolj osušila, pa pšenico pobraniti; če bi jo pa srez privzdignil, jo je povlačiti, da se ne osuši. Spomladansko trosenje superfosfata koristi vsem žitom, ker da debelo zrnje in krepko slamo. Njiva za oves je bila preorana že pred zimo; sedaj ko se je osušila, zadostuje, da se jo z brano pripravi za setev. Čimprej je oves v zemlji, tem bolje zanj. Pogrešeno pa je jeseni spraseno zemljo sedaj še enkrat orati. Takoj po ovsu posejemo med žito domačo deteljo. Lucerna pa naj počaka na toplejše vreme. Proti koncu marca bo tudi krompir posaditi, če bo vreme ugodno. Sicer pa zanj še ni sile.

Travniki potrebuje nege. Kolikor dopuščata čas in vreme, je travnike takoj, ko so se osušili, prebrnati, pograbit, jeseni raztroseni gnoj in mah, očistiti jih kamenja in grmovja ter razvoziti gnojico. Mah in ostanke gnoja je spraviti na kompostni kup, ki ga zalijemo z gnojico. Nobeno spomladno delo se tako dobro ne poplača, kakor pravilno obdelovanje travnikov.

Vrt kliče vrtnarja. Obrezati je sadno in lepotečno drevje, ograje in meje, pota osnažiti, zelenjavo presajati iz toplih gred na prosto. Paziti pa je, da pozni mraz ne uniči mladih rastlin, zlasti ne bolj občutljivih, ki jih pustimo še v toplih gredah; zato ponoči te pokrivamo. Če hočemo imeti zgoden krompir, ga postavimo v predkalilnico.

Tudi sadjarstvo zahteva mnogo posla. Sedaj je zadnji čas za saditev sadnega drevja, za precepčevanje in pomlajevanje starih debel, obrezovanje in čiščenje drevja, zatiranje drevesnih škodljivcev. Po potrebi je okrog dreves okopati in pognojiti tla pod krono. Sadnega drevja ni zanemarjati, če hočemo pridelati obilo sadja.

V vinogradih je letos delo že precej napredovalo, ker so vinogradniki v zimskem ugodnem vremenu trsje že obrezali, povezali in ga večino tudi že okopali. Kjer je potrebno, je pri prvi kopi še gnojiti s hlevskim gnojem ali z umetnimi gnojili. Poskrbeti je tudi pravočasno za modro galico in žveplo.

Živinoreji se tudi že bliža sprememba v obratu. Toplejše vreme vabi živino na plan, zato je zlasti mlado govedo in pujske vsak dan redno spuščati na prosto, da se lahko razgibljujejo in navžijejo svežega zraku. Pri tem se tudi hlevi prezračijo in temeljito očistijo. Goveji živini je pregledati parklje in predolge podrezati. Mlade prašiče odbiramo sedaj za pleme, kajti za rejo so najboljši pomladanci.

Kokošjereja da našim gospodinjam veliko opraviti, ker morajo nasajati kokle. Če domače kokopše pleme ni dovolj dobro, naj si gospodinja nabavi jajca iz dobrih vzrejevališč štajerske ko-

koši. Tudi kokošjereja je dobičkonosna, če se dobro vodi.

Cebelarstva ni zanemarjati, kajti sedaj se zalega množi in družina raste; zato je vestno pregledati vse panje, oceniti moč družin, hrano, zalego in živahnost. Po zalegi se dožene vrednost matice. Šibke družine in one brez matic je pridružiti. Sedaj morajo imeti čebele dovolj hrane, če naj se ugodno razvijajo. Če jim te primanjkuje, jih krmimo z razredčenim medom.

Inž. R. Lah.

Krištof Franc:

Pomen mlekarstva

Ni kmečkega gospodarstva in ne mestne hiše, kjer ne bi dnevno mislili na preskrbo z zdravim mlekom. Kmet skrbi, da čim več dnevno namolženega mleka spravi v promet, meščanu pa je največ na tem, da si more dnevno privoščiti zdravje in ceneno mleko. Prav zaradi te okolnosti ima mlekarstvo v gospodarstvu tako velik pomen in ga ne smemo zanemarjati, temveč z vsemi močmi pospeševati in dvigati v dobrobit vsem slojem. Mleko uživajo bogatini in reveži, kmetje in meščani, zdravi in bolni, mladi in stari. Krogotok mleka je vsesplošen in prav radi tega vidimo stremeljenja proizvajalcev, da čim več namolzejo od svojih krav, potrošniki pa gledajo, kako bi prišli najceneje do tega neobhodnega božjega daru. Torej tekma med dvema važnima činiteljema.

Proizvajalec mleka vidi v mlekarstvu tudi stalen vir dohodkov, da more kriti s temi dohodki stalne izdatke za nakup obleke družini, gospodinjskih potrebščin, za poravnavo davščin, zavarovalnin, plače poslom itd. Razvoj mlekarstva najbolj jasno kaže, kako čudovito služi mlečni vir našemu kmetijstvu. Mlekarne, ki so še nedavno zbrale po 1000 litrov dnevne množine, so porastle na 2000 l in več dnevne množine. Mesečno izplačujejo po 30.000, 60.000, 90.000 in 120.000 Din. Kako blagodejen vpliv izvaja tak razliv dohodkov mesečno na kmečko prebivalstvo, si lahko predstavljamo; čisto očitno se kaže boljše blagostanje v onih krajih, kjer priteka ta vir, napram onim krajem, kjer ni tega dohodka. Ta blagodejen vpliv dohodkov pospešuje vse druge panoge našega gospodarstva. Zelo se je dvignil smisel za rejo visoko mlečnih krav Krava s 1000 l mleka letne molže je morala že davno napraviti prostor kravi z 2000, 3000 in več litrov mleka. Tako je mleko postalo tisti bencin, ki pomaga poganjati vse naše gospodarstvo v donosnejši tir.

Sporodno vidimo, kako se meščanski sloji bore za cenejše prehranjevanje v sedanji stiski, ko se dohodki vedno bolj krčijo, a živeti je treba.

Gospodinje so jako iznajdljive. One hočejo svoje varovance ne le nasititi, temveč tudi pre-

Zastonj ne, pač pa poceni

Vam bom z dobrim blagom postregla

Sosed je hvaležen sosedu, če ga opozori na mojo trgovino manufakturnega blaga, narejenih oblek, čevljev in perila

ČE IMATE MALO DENARJA

lahko kupite pri meni staro, a vendar dobro ohranjeno obleko

KADAR PRIDETE V MARIBOR se ne pozabite zgledati pri

HELENI LUKEŠ

GRAJSKA STARINARNA IN MANUFAKTURNA TRGOVINA

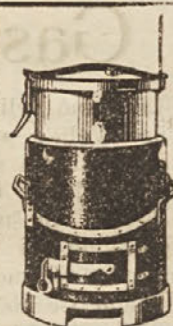
Trg svobode 1

skrbeti z najredilnejšo in okusno hrano. Zato vedno bolj segajo po mleku in mlečnih izdelkih kot najcenejši hrani. Poraba mleka in mlečnih izdelkov še vedno narašča. V mestih vidimo vedno več prodajaln z mlekom in mlečnimi izdelki. Mesta ne preskrbujejo z mlekom samo okoliški kmetje, temveč ga morajo okoliške in oddaljene mle-

karne dovažati s konjsko vprego in avtomobili, da morejo zadostiti prehranitvenim zahtevam z mlekom in mlečnimi izdelki. Tudi po kmetijah se danes potroši mnogo več mleka kot svoj čas; ne le kot ceneno prehrano za družino, temveč tudi kot najredilnejše krmilo za živino in prešiče.

Za meščana pa je mlečna prehrana vir zdravja, saj je mleko lahko prebavljiva hrana; čajno maslo je najokusnejše živilo, ki nasiti in ne povzroča žeje, in zlasti mladini daje vire življenjske sile.

Pred vsemi temi pojavi naj si nikdo ne zapira oči in naj ne misli, da dobro urejeno mlekarstvo njega ne briga. Zato bomo lažje razumeli tekmo proizvajalcev in potrošnikov mleka, da pridejo vsak na svoj račun. V tem je pa tudi važnost mlekarstva gospodarstva dovolj dokazana, zato bomo o tej važni gospodarski panogi tudi v našem listu prinašali poučne članke.

Brzoparilniki
in
gnojnične črpalke
znamke
„GAMA“

so proizvodi izključno domače obrti, le polovico cenejši in boljše kakovosti kot inozemski.

Izdeluje in

prodaja jih tvrdka

Ciril Podržaj,
splošno ključavničarstvo,
19, p. Studenec pri Ljubljani

Pojasnila in ceniki brezplačno

Mesečne nagrade

1. K nagradni križanki v prvi številki »Naše moči« je prejelo uredništvo 582 rešitev, po končanem žrebanju pa je prispelo še 12 rešitev. Žreb, ki ga je potegnila sedemletna Mirjam pred štiričlansko komisijo, je prisodil prvo nagrado v znesku 250 Din šolskemu odboru v Sostrem, p. Spodnja Hrušica pri Ljubljani; drugo nagrado v znesku 150 Din pa g. Lutmanu Jošku, tiskarju v Sp. Šiški. Šolski odbor v Sostrem ima pri Vzajemni varovalnici zavarovano šolsko poslopje, g. Lutman pa je zavarovan pri našem oddelku »Karitas«.

2. Na nagradno vprašanje v februarški številki smo prejeli že lepo vrsto odgovorov. Ponavljamo, da pridejo za nagrado v poštev le oni odgovori, ki bodo najkasneje 29. februarja t. l. že v rokah uredništva. Za nagrado bodo izbrani le resni in izčrpni odgovori.

3. V tej 3. številki »Naše moči« razpisujemo nadaljnji dve nagradi po 250 Din in 150 Din, izplačljivi pod že znanimi pogoji. Za nagrado bosta izbrana dva najboljša odgovora na vprašanje:

Kaj mi v poslovanju Vzajemne zavarovalnice ni všeč?

Odgovori se lahko tičejo katerekoli panoge zavarovanja, pa tudi naše akviziterske organizacije itd. Odgovore je treba poslati v zaprti kuverti (znamka za 1.50 Din!) najkasneje do dne 30. marca 1936 na naslov: Uredništvo »Naše moči«, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice.

Dokaz olikanosti: Franček mamici: »Mama, oni-le deček mi je rekel, da sem neolikan. Ali mu smem pljuniti v obraz?«

Z življenjem so barantali

Kmetijska eksportna zadruga pred sodiščem. Milijoni ljudskega denarja zapravljeni. Ali nas bo ta slučaj kaj naučil?

Malo nas je Slovencev, a po denarnih grdobijah zadnjih časov ne zaostajamo mnogo za velikimi zapadnimi narodi. Naj kdo išče razlogov za to v strašni gospodarski stiski zadnjih let ali pa v premali uvidevnosti naših ljudi, pribito stoji le to, da je naš narod v zadnjih letih plačal »Vzajemni pomoči« in »Kmetijski eksportni zadrugi« ter še nekaterim ustanovam lepega imena a nečednih namenov težke milijone. Takoj je treba poudariti: vse te ustanove so delale

pod firmo zavarovalnic

in so poleg dejanske škode na ljudskem premoženju prizadele ogromno škodo tudi zdravemu zavarovalstvu. Zato bi pa naš list slabo opravljal svojo dolžnost napram ljudstvu, če ne bi vsaj kratko osvetlil slučaja s Kmetijsko eksportno zadrugo v Mariboru. Dne 13. januarja t. l. sta stopila pred mariborsko sodišče dva glavna voditelja te zadruge, Krištofič in Kenda, a tretji je že položil račun pred večnim Sodnikom, ker je v ječi umrl.

Nad poldrugo uro

je državni tožilec čital obširni seznam grehov, ki sta jih Kenda in Krištofič zagrešila potom Kmetijske eksportne zadruge. Posnemamo le nekaj važnih dejstev:

Z izrabljanjem združne misli

je hotel priti do denarja predvsem Krištofič skupaj s pokojnim Zunkovičem. Zato sta od l. 1927 do l. 1931 ustanovila po vrsti pet zadrug, katerih štiri so kmalu propadle, peta pa je bila znamenita Kmetijska eksportna zadruga. Pod nedolžnim imenom podpornega odseka te zadruge se je razvil iz Kmetijske eksportne zadruge

veleobrat za barantanje z življenji.

Glavno delo tega »podpornega« odseka se je pričelo v novembru 1931. leta in to v vsem

po načinu proslulih samopomoči.

Pod organizatoričnim vodstvom Kende so začeli številni agenti ne le po Sloveniji, temveč celo izven nje loviti dobroverne ljudi. V kratkem času je bilo »zavarovanih«

17.000 ljudi.

Na članarinah in prispevkih so ti člani vplačali tekom treh mesecev nič manj kot

štiri milijone 738.432 dinarjev.

Ce pomislimo, kako je danes težko zbrati za potrebno in dobro stvar vsotico denarja, se moramo čuditi, odkod se je v tako kratkih mesecih vzelo toliko denarja. Razumeti je to mogoče le, ker so vsi pričakovali, da bodo

čez noč postali srečni bogataši.

Nihče pa ni pomislil, da je le Bog mogel svet iz nič ustvariti, da pa je vse človeško pridobivanje vezano na trdna načela dela, marljivosti in štednje.

V čem je bila napaka?

Pri Kmetijski eksportni zadrugi: 1. V nepoštenem vodstvu. Iz denarja, ki so ga ljudje odtrgavali od ust in ga s krva-

vimi žulji pridobivali, so si voditelji zadruge plačevali osebne račune in izplačevali mastne nagrade in plače. Pravo zavarovalnico lahko vodijo le ljudje čistih rok, poštenih namenov in iskrenega socialnega mišljenja. — 2. V strokovni nesposobnosti vodstva. Čim je bil malo večji naval članstva, so voditelji izgubili vsak pregled nad položajem ustanove, ki so jo že z vsega početka zgradili na otročjih predpostavkah. Pri pravi zavarovalnici mora vladati red, predvsem pa morajo računski strokovnjaki stati neprestano na straži. Pravo zavarovalstvo zahteva mnogo strokovnega znanja in strokovne vestnosti. — 3. V brezobzirnem pohlepu po denarju, katerega je hotelo vodstvo nagrabiti čimprej s tem, da je lahko vsakdo zavaroval bolne in umirajoče. Tu ni bilo nobene starostne meje, tu ni bilo zdravniškega pregleda, tu ni bilo čakalne dobe, skratka: ničesar ni bilo, kar bi pametnemu človeku nudilo garancijo, da bo dobil kdaj vsaj svoj denar nazaj. Če bi prave zavarovalnice delale tako, bi morale po vrsti tekom enega leta propasti.

Pri ljudstvu: 1. Lahkovernost. Pravi zavarovalnici, ki je res da od ljudstva prejela že milijone, a je tudi milijone narodnemu gospodarstvu ohranjala in vračala, ne verjame. Ko pa je prišel brezvesten agent in obljubil tisočake, ki jih bo izplačala Kmetijska eksportna zadruga, je vse verjelo. — 2. Premala poučenost. Če bi bilo ljudstvo o zavarovanju bolje poučeno, ne bi nikdar moglo goljufivih poslov zamenjati z zdravim zavarovalstvom.

Kakšen je bil končni učinek?

Naj govorijo številke, ki jih je povedal državni tožilec! Na prispevkih so ljudje vplačali Din 4.738.432.—. Kmetijska eksportna zadruga je na posmrtninah izplačala vsega komaj Din 261.680.—, čeprav bi jih morala okrog 2 milijona. Konkurni upravitelj je priznal upnikom zadruge vsega le Din 1.157.411.—, čeprav so člani prijavi okrog 32 milijonov terjatev. Vse drugo je izgubljeno.

Kaj nas ta grozni slučaj uči?

Ne verjemimo nikomur, ki nam bo govoril o zavarovalstvu, a ne bo govoril v imenu prave in nam znane ter solidne zavarovalnice! Agentu, ki bo nastopal pod pretvezo zavarovanja kakršnokoli nam neznano ustanovo, pa naj ima še tako lepo ime, pokažimo vrata!

Prav gotovo bi bili obvarovani vseh teh ogromnih izgub, če bi se bili ljudje pravočasno obrnili za pojasnilo na svojo domačo Vzajemno zavarovalnico in na njene zastopnike. Ze prav preprost račun bi jim bil pokazal, da Kmetijski eksportni zadrugi ni niti pare zaupati.

Ali bo poslej bolje?

Predvsem zaradi tega, da bi obvarovala ljudstvo pred ogromnimi izgubami, je Vzajemna zavarovalnica ustanovila posebno ljudsko zavarovanje pod imenom »Karitas«. To je pravo zavarovanje, ki je že do danes izplačalo več na posmrtninah kot vse propadle samopomoči skupaj. »Karitas« posluje po načelih, ki so po vsem svetu poštenemu zavarovalstvu sveta. Ne recite tedaj: enkrat sem nasedel, sedaj pa nočem o zavarovanju nič več slišati! Pametno bo le, če rečete: enkrat sem nasedel samopomoči, sedaj pa se oklenem Vzajemne zavarovalnice, ki me ne more prevariti! I. P.

GRADBENO IN TESARSKO PODJETJE

ANTON MAVRIČ

mestni stavbenik in sodni izvedenec

Ljubljana, Bežigrad 1

Telefon 33-82

Izvršuje vsa gradbena dela

Specialno podjetje za lesene vile

Pojasnila in nasvete daje brezplačno

ŽIMA

vseh vrst vedno na zalogi po najnižjih dnevnih cenah pri

J. KNIFIC

TOVARNA ZA ŽIMO

STRAŽIŠČE PRI KRANJU

Telefon interurban št. 2

Dr. Voršič Josip, advokat, Ljubljana

Zaščitite upnike: zaščitite poštenost in poslovno moralo

Človeka boli srce, ko vidi, kako oblastva mirno gledajo početje raznih institucij in oseb, ki nimajo drugega namena, kot da dobroverno in pošteno ljudstvo na najrazličnejše načine izžemajo. Ni skoro dneva, da bi v časopisu ne čitali o milijonih izgubljenega narodnega premoženja, ki so se ga polastile razne osebe in udruženja. Poslednje dejanje se sicer običajno odigrava pred kazenskim sodiščem: toda kaj je s tem pomagano dobrovernemu in poštenemu narodu, ko denarja ne dobi več nazaj: dotičniki so kaznovani z nekaj meseci, morda nekaj leti ječe in stvar je končana. Po prestani kazni pa mirno uživajo »plodove« svojega dela.

Ali mar oblastva niso že takrat, ko so izdajala dovoljenje, vedela odnosno morala vedeti, da delovanje takih združenj ne bo koristno. Vprašam, koga zadene odgovornost za izgubljene milijone, ki so jih plačevali dobroverni in poštenu ljudje, če tudi v pričakovanju lepih obresti, rent, posmrtnin itd.? Saj so pri različnih združenjih postavljeni vladni komisariji. Čemu? Ali samo zato, da prejema nagrado? Mislim, da je dolžnost vsakega zaupnika, ki je postavljen na tako mesto, da svojo nalogo brezobzirno vrši ter ne dopusti, da se krvavo zasluženi denar našega naroda brezsmiselno še nadalje kreditira, zapravlja itd. Kdo more mirno gledati, da se kreditira danes človeku, ki je bil na pr. pravkar v poravnalnem postopanju, cele stotisoče, dočim pa upniki ne morejo dobiti niti dinarja svojega prihranjenega denarja.

Zaradi tega postaja potreba po ojačenju pravne zaščite upnikov od dne do dne večja, ko vidimo, da obstoječi zakonski predpisi

niso izdatni dovolj, da varujejo pošten promet in dobrovernega upnika ter zlasti, da ne ustrezajo naglo se spreminjajočim gospodarskim in socialnim prilikam.

Pravilno je sicer, da izvršuje sodnik zakon, ker zakon znači enakost, toda prav tako mora ščititi stranke, ko vidi, da so zakonski predpisi zastareli in da ne ustrezajo sodobnim prilikam.

Zaradi zaščite kredita je uzakoniti načelo valorizacije denarnih terjatev. Ne drži namreč, da je dinar enak dinarju, kot meter metru ter je vprav z ozirom na to potrebno uzakoniti tako normo, ki bo upoštevala spremembo vrednosti denarja. Na tak način bo zaščiten upnik, zaščiten pa tudi dolžnik.

Drugo načelo, ki ga je nujno potrebno uzakoniti, je omejitev anonimne odgovornosti. Udeležujočim pravnikom, še bolj pa poslovnemu svetu je dobro znano, kakšne dobrote prinaša raznim zaplotnikom anonimna odgovornost. Spomnimo se le na družbe z omejeno zavezo. Oseba hoče trgovati. Da prevale riziko s svojih ramen, se posluži družbe, najrajši družbe z omejeno zavezo. Že ob nastanku samem tedaj računa na to, da prevale riziko s svojih ramen na drugega — drug pa so upniki!

Uvesti je načelo, da predstavniki anonimnih pravnih subjektov, kot društev, družb, imovinskih skladov itd., osebno odgovarjajo za obveznosti svojih varovancev — seveda v podrejeni vrsti, to se pravi šele takrat in v toliko, kadar in v kolikor upniki ne pridejo do kritja iz družbine imovine.

Tudi je upravičena zahteva po odpravi konkurznega zakona in zakona o prisilni poravnavi izven konkurza, dokler oba zakona z obilico predpisov ne bosta nudila upnikom zaščite, ki jim gre. V konkurznem zakonu so razne norme, ki določajo, da se morajo izvestne terjatve prvenstveno plačati. Zbog izločitvenih in ločitvenih zahtevkov ter nasledovalne pravice pa se konkurzna masa znatno zmanjšuje in ko se končno po dolgotrajnih težkočah — pomisliti je na pravde — vendarle ugotovi konkurzna masa, preteko leta in leta, ko pride upnik do malenkostnega plačila za svojo terjatev.

Pravim: ne konkurznega zakona in zakona o prisilni poravnavi izven konkurza, temveč občutnih kazenskih sankcij je potrebno, da bi se posojevalci in vsi drugi, ki skušajo živeti na račun poštenega upnika, premislili, preden bi se lotili svojega poslovanja.

Le v kolikor bi dolžnik dokazal, da je vzrok njegovi prezadolženosti višja sila, ali sicer docela nezakrivljeni vzroki: vojna, bolezen itd., — bi se izognil kazenskim posledicam.

Uvesti je načelo splošne mesto posamične izvršbe. Z momentom, ko upnik predlaga izvršbo, naj pridobi zastavno pravico na vsej dolžnikovi imovini.

Bilo bi tudi preveliti dokazno breme ter izdati tudi na administrativnem polju predpise, ki bi zaščitili poslovno moralo.

Dokler pa se eno in drugo ne stori, ostane pravna zaščita bolj formalno procesualnega značaja, v stvarnem pogledu pa nezadostna, da ne rečem iluzorna.

ING. M. A. GABERŠČEK

elektrotehnično podjetje — tehnična pisarna
LJUBLJANA, Igriška ul. 3/II.

izvršuje in dobavlja električne napeljave za luč in moč, hišne instalacije, industrijske naprave v najcenejši in strokovni izvedbi

IVAN BESENIČAR, tvornica za precizno mehaniko LJUBLJANA, Šelenburgova 8, telefon 23-15

Popravljamo geodetske foto aparate, nalivna peresa, risalno orodje, računske stroje. Izdelujemo zqbata kolesa in vseh vrst naprave, ki spadajo v našo stroko. Postrežba točna, cene solidne!

Zdrav sem in bom živel še 50 let!

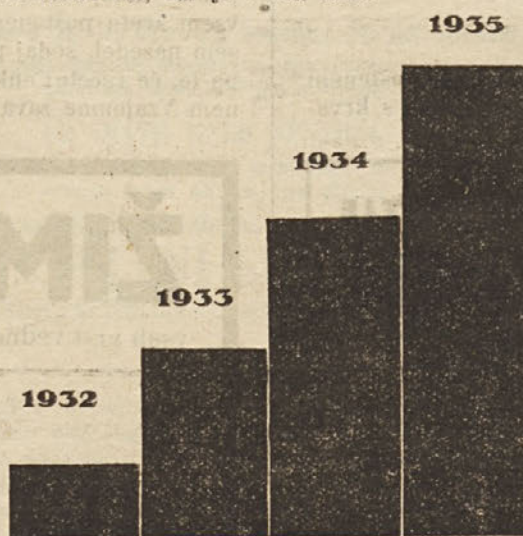
Koprivnik Frane iz Blek pri Trzinu je meseca marca 1935. vložil ponudbo za zavarovanje »KARITAS«. Ker pa je ponudnik bolehal na revmi, ki se je ob slabem vremenu ponavljala, mu je zavarovalnica sporočila, da je pripravljena sprejeti njegovo ponudbo s 5%nim znižanjem zavarovalne vsote. Ponudnik pa, ki je v ostalem zdrav in močan človek, je zaradi tega znižanja odklonil zavarovanje in tako ostal nezavarovan.

Čez osem mesecev je Koprivnik ležal na mrtvaškem odru. Njegova žena je ostala sama z nepreskrbljenimi otroki. Če Koprivnik ne bi odklonil zavarovanja, bi ženi prihranil mnogo skrbi in težav.

Takih in podobnih slučajev bi lahko mnogo našli.

Možje, družinski očetje! Vsak čas vas smrt lahko loči od žene in nepreskrbljenih otrok. Če ljubite žene in svoje otroke, morate za nje pravočasno poskrbeti. Vsak dober mož, vsak skrben družinski oče se bo v korist svoje družine zavaroval pri poštenu in popolnoma varni zavarovalnici. Kdor še ni izpolnil te svoje dolžnosti, naj to takoj stori. Pokažite svoje plemenito mišljenje, pokažite dejansko svojo ljubezen do svojcev. V veliko plačilo vam bo prijetna zavest, da ste storili vse, kar je v vaši moči.

ljenje, pokažite dejansko svojo ljubezen do svojcev. V veliko plačilo vam bo prijetna zavest, da ste storili vse, kar je v vaši moči.

Takole razveseljivo se dviga število članstva naše »KARITAS«

Javna zahvala

Smatram za svojo dolžnost, da se javno zahvalim prekoristni ustanovi »KARITAS«, posmrtninskemu oddelku Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, ki mi je nadvse kulantno izplačala zavarovano vsoto po rajnem soprogu. Prepričala sem se o poštenosti in solidnosti »KARITAS«, zaradi česar vsakomur priporočam čimprejšnji pristop.

V Mariboru, dne 30. decembra 1935.

Godec Roza.

Podpisana Cafuta Amalija se javno zahvaljuje Vzajemni zavarovalnici, odd. »KARITAS«, v Ljubljani, za tako hitro in točno izplačilo cele zavarovane vsote za pokojnim Jožefom Cafuto, kar me je edino rešilo iz težavnega položaja in velikih stroškov, ki so nastali s smrtjo imenovanega. Zaradi tega se čutim dolžno, priporočati vsem, da zavarujejo sebe in svoje edino le pri tem domačem zavodu »KARITAS« v Ljubljani.

Gruškovlje, dne 30. dec. 1935.

Amalija Cafuta.

Iz pridige. Župnik v pridigi: »Gorje možu, ki svojo ženo pretepal. Njegova roka naj se spremeni v kamen!« — »Ječeš«, se prestraši neka ženica, »potem bo šele bolelo!«

Inž. Rado Lah:

Hlevski gnoj – kmetovo zlato

Kmetijski strokovnjaki in praktični kmetovalci cenijo izgube dušika v svežem gnoju do tedaj, ko ga spravimo v zemljo, na približno 60 odstotkov, torej nad polovico. Dušik pa je najdragocenejše rastlinsko hranilo, zato ocenimo po njem vrednost gnoja. Kako se pa izgubi dušik iz gnoja? — V obliki plina kot amonijak izpuhteva v zrak. Ta plin vohamo v hlevu, zlasti v konjskem, pa tudi na gnojšču in v gnojnični jami.

Kako pa nastaja amonijak? V živalskem blatu in v scalnici je dušik v obliki beljakovin. Ko se te na gnoju razkrajajo, se potom bakterij spremene v plinasti amonijak, ki lahko izgine v zrak ter je za rastlinstvo izgubljen. Pri ravnanju z gnojem je torej najvažnejša naloga ta, ohraniti to snov v njem. Ta pa ne sme ostati kot plin; ampak se naj izpremeni v vezano dušikovo kislino, ki se ne more izgubiti; njo rastline rajši uživajo kot pa amonijak.

Nadalje je ugotovljeno, da izgubi hlevski gnoj tem več dušika, čim bolj suh in rahel je, čim več zraka pride vanj. Zato velja še vedno staro načelo: gnoj hodi vlažen in stlačen! Voda namreč vsrka vase velike množine amonijaka ter ga polagoma spremi-

nja v dušikovo kislino. S tem prepreči njegovo izgubo.

S hlevskim gnojem moramo torej tako postopati, da ga obvarujemo pred izsuševanjem ter ohranimo vlažnega. To se da izvajati tudi na najmanjšem kmetiskem gnojšču na čisto preprost način. Hlevski gnoj spravimo vsak dan iz hleva na gnojšče, toda ne da bi ga, kakor se pri nas še splošno dela, razgrnili po vsem gnojšču, ker se tedaj preveč izsuši. Spravljati ga moramo na manjši prostor, morda na eden do dva metra površine, po število glav živine, ter tu dobro stlačiti. Tako iztisnemo iz njega zrak in ga ohranimo vlažnega. Ko je tak kupček približno meter visok, ga še enkrat temeljito stlačimo ter pokrijemo z zemljo, s steljo ali z vejevjem v varstvo pred izsuševanjem. Tik zraven njega začnemo zlagati drug kupček, potem tretji, četrti itd. Ko je četrtina ali polovica gnojšča tako založena, začnemo nalagati gnoj zopet na prvi kupček tudi približno meter visoko itd. Ko je ves ta kup dovolj visok, ga povrhu zravnamo in stlačimo, pokrijemo z zemljo ali steljo ter pustimo na miru da zori. Najkasneje v treh mesecih je gnoj dodobra udelan ter pridobi s tem mnogo na gnojilni vrednosti. Čim višji je kup, tem bolj zori, tem manjše so izgube.

Toda pri gnoju nastanejo lahko še druge izgube, ki zmanjšajo njegovo vrednost. Tako

n. pr. če gnojšče pušča ter se moča iz njega izceja v zemljo; če deževnica s streh in z dvorišča izpira gnoj ter odvaža gnojnico v potoke ali jarke ali na vaška pota. Takih pogrškov ni težko odstraniti. Izpraznjeno gnojšče natančno pregledamo, če nima razpok. Te zalijemo s cementom ali jih zatolčemo z ilovico. Deževnico odvajamo z jarki stran ali zgradimo okrog gnojšča in gnojnične jame nizek zid.

Ne smemo misliti, da so ta dela nepotrebna, kajti z njimi si prihranimo mnogo denarja, ker sta gnoj in gnojnica po takem ravnanju mnogo več vredna. Zlasti v današnjem težkem položaju kmetijstva ne moremo dovolj poudarjati, da je hlevski gnoj — zlato kmetovo, kajti samo od tega gnojila so odvisni pridelki naših njiv.

Še na eno razvado je opozoriti, ki ne dela čast našim vasem, namreč da se iz mnogih kmetij steka gnojnica iz hlevov in gnojšč na vaška pota, namesto da bi se plodonosno razvažala po travnikih. Občinske uprave same bi že iz zdravstvenih ozirnov morale za to skrbeti, da se sramota takih kmetij odpravi. Vsem kmetovalcem pa je nujno priporočati, da posvečajo večjo skrb gospodarstvu z domačim gnojem, ker samo na ta način bodo lahko ohranili svoje kmetije v donosnem stanju.

Pomni!

Za velike cilje in velike naloge je treba moči. Zato se vse majhno in neznačajno združuje; tako delajo veliki kapitalisti, tako delajo veliki kmeti. Naša gospodarska moč raste iz Vzajemne zavarovalnice, tega čisto domačega zavarovalnega zavoda. Dokler ne bo slednji Slovenec pri njej zavarovan, ne bo naša gospodarska stavba končana.

A. Vindišar, Ljubljana:

Zavarovanje — pot v naše blagostanje

(Nadaljevanje.)

Namen zavarovanja je skrb za tvojo lastno osebo, bodočnost, preskrbo in varnost. Kako boš zmogel sam skrbeti za jutri, ko se vseh skrbi za danes ne zmoreš! Saj smo za ta današnji dan tako površni in bojazljivi, kako bi mislili naprej, v bodočnost nekaj mesecev, let, desetletij! Pa če bi le del tega zmogel, kaj misliš, da bi se zavaroval? Da bi zaupal? Pride nesreča, bolezen, smrt, vojna itd. Nisi je slutil, še manj videl, pa te zagrabi za vrat in si uničen. Pa ne le ti sam! Uničena je s teboj tvoja družina in njena bodočnost, vas vseh sreča.

Ako pa ne zaupaš bodočnosti, si nemišen, v nobenem delu popoln, brez zaleta in korajže si, jadrnica brez vetra. Zgolj slabič si, ki se s teboj igračka usoda, kakor morje z lupino.

Zavarovanje ti odvzame skrb za bodočnost, negotovost jutrišnjega dneva; vlija v delo in značaj korajžne samozvesti, odločnega in veselega poleta, pa vsa opravila vodi do čudovitih uspehov! Zato je prav, da rečemo: zavarovanje je graditelj osebne bodočnosti!

2. Življenjsko zavarovanje nam je od vseh zavarovalnih panog še najmanj poznano. Ne

moremo reči, da je malo vpoštevano; saj je od srednjih slojev skoraj vsak šesti življenjsko zavarovan. Vendar življenjsko zavarovanje vsem ostalim slojem, vsemu ljudstvu, še kaj malo pomeni. Iz tega razloga naj bo opravičena zabloda našega ljudstva, ki še vedno naseda raznim blagajnam (samopomočem!), ki z življenjskim zavarovanjem prav nič skupnega nimajo. Bilo bi pa krivično, ako bi koristil življenjskega zavarovanja užival samo izobraženec in le imovit človek. Od te koristi nikakor ne sme izostati nihče, najmanj pa naš skromni in obubožani slovenski človek. Njegova pravica je, poučiti se o življenjskem zavarovanju, uživati njegovo varnost in dobroto, vzgajati se pod njegovo silo.

Življenjsko zavarovanje je zgrajeno na varni podlagi. To je treba poudariti na prvem mestu. Saj vse globoko nezaupanje do vseh denarnih poslov in zavodov, pa tudi do zavarovanja, posebej življenjskega, izhaja prav iz negotovosti tega dejstva.

Podjetja, ki stalno menjajo obrestno mero, kjer neprestano nihata pred vrati obstoj ali konkurz, seveda rodijo nezaupanje. Sami smo doživeli dvig obrestne mere do dvajset od sto in celo več, zadnje čase pa padec na tri in manj. Poleg teh borih dveh od sto pa so vse vloge zaščitene in njih izplačilo odloženo. Kdo naj smatra to nemirnost za zaupanja vredno?

L. M. ECKER, Sinova

Splošno kleparstvo, kritje lesocementnih streh, strelovodne naprave. Mrzlo- in toplovodne instalacije, sanitarne opreme

Račun poštne hran. 10.771
Telefon interurban 29-33

LJUBLJANA, Slomškova 4

Inserati v „Naši moči“ imajo uspeh!

Inserenti nam sporočajo, da so doslej prejeli ogromno ponudb in vprašanj. Kako tudi ne! »Naša moč« čita sleherni mesec nad 100.000 ljudi vseh stanov in slojev.

Naši inserati so učinkovito uvrščeni med ostalo besedilo, a niso radi tega nič dražji. Obrnite se še danes na upravo »Naše moči« v Ljubljani, Palača Vzajemne zavarovalnice, radi inseratnih cen!

Življenjsko zavarovanje pa ima redno in stalno svojo obrestno mero tri do tri in pol od sto, tako v času visokega uspevanja na denarnem trgu kakor tudi v času nizkega življenja.

Glejte trdnost, glejte solidnost življenjskega zavarovanja! Kdaj se je že slišalo, da bi življenjska zavarovalnica iskala zaščite v zakonu in odložitvi plačil? Kdor misli, da bo to pri življenjski zavarovalnici kdaj dočakal, se moti in je skrajni čas, da se še sam življenjsko zavaruje, sicer bo v tej zmoti podlegel.

TEOD. KORN - Ljubljana

Poljanska cesta 8

(preje Henrik Korn)

Ustanovljeno 1852

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov in centralne kurjave. - Naprava strelovodov. Kopališke in k'ošetne naprave

Elektro instalacije za luč in moč ter popravila izvršuje strokovno in po zmernih cenah

Havliček Fran

konces. elektrotehnično podjetje

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 5

Telefon samo 34-21

lanez Furlan, poveljnik poklicnih gasilcev v Ljubljani:

Organizacija gasilstva

(Nadaljevanje.)

Tudi gmojna sredstva so se z zakonom urenila. Za vzdrževanje gasilskih čet in za gasilsko organizacijo so dolžne plačevati vse zavarovalne družbe (delniške, vzajemne, združne) in društva zoper požar ter vobče vsak obrat, ki se bavi z zavarovanjem za požar, iz lastnih sredstev 4 in pol odstotka od premij, pobranih za požarno zavarovanje. Iz prispevkov zavarovalnih družb in društev zoper požar se je v vsaki banovini ustanovil gasilski sklad, ki ga upravlja kr. banska uprava. Iz tega sklada se dodeljuje vsako leto gasilski zvezi 10%, gasilski zajednici pa 20%, gasilskim župam 10% in 60% prostovoljnim in poklicnim gasilskim četam banovine.

Gasilstvo so dolžna podpirati tudi zasebna industrijska podjetja in zavodi, ministrstva in občine. Po veliki meri pa se vzdržujejo gasilske čete tudi od prispevkov svojih članov, daril, volil, dohodkov od prireditvev in podobno.

O zakonu samem v vseh potankostih in splošnem vplivu na gasilstvo in gasilske organizacije (čete) na tem mestu ne bomo obširneje razpravljali. Dejstvo je, da se štejejo po novem zakonu prostovoljne, poklicne in obvezne gasilske čete za javne gasilske čete; to se pravi, da uživajo v izvrševanju gasilskih in reševalnih poslov isto varstvo zakona, kakor ga uživajo druge oblastvene osebe. Po drugi strani pa imajo gasilci kot javni organi dolžnost v okviru požarno policijskih naredb in odredb izvrševati gasilsko, reševalno in obrambno službo ne več kot prostovoljni gasilci, ampak kot gasilci, ki jim zakon ukazuje vršiti delo, za katero so se sami odločili. In tako je prav! Saj so gasilske čete prevzele od občin celo del svoje odgovornosti odnosno oblasti, ki tičejo požarno varnost občin. Razumljivo je, da vežejo člane poklicnih gasilskih čet še drugi disciplinski predpisi, ki so veliko strožji, vendar bi se tudi član katerekoli gasilske čete le težko izognil teži zakona, če bi se ugotovilo, da je nalašč izvršil kakoršnokoli kaznivo dejanje, zlasti v pogledu telesnih poškodb, ki bi izhajale iz neposlušnosti

in nepokotnosti do predpostavljanih, ali da bi celo hote in premišljeno povzročil nesrečo. Pri požarih se kaj rado pripeti kaj takega, česar prej ni nihče pričakoval ali sploh mogel pričakovati. Zato je pri gašenju požarov pričakovati uspehov samo takrat, ako je organizacija smotrna, to se pravi, enotno urejena, da vlada med člani raznih gasilskih čet (ki se udeležujejo gašenja požara ali večje elementarne nezgode) stremljenje pomagati bližnjemu, pa naj si bo ta bližnji poedinec, občina ali država. Poleg tega pa ne smemo pogrešati stroge vojaške discipline, ki je prvi pogoj za uspeh. Da vse to polagoma dosežemo, se nam je treba poslužiti zakona o organizaciji gasilstva in z delom pravilno začeti. Vse temne točke zakona je treba pustiti na strani in se resno oprijeti dela, upoštevati vse dosedanje praktične pridobitve na polju gasilstva in samarijanstva, ker le tako bomo vsi in vsakdo z lahkoto in veseljem izvršili naloge, ki nam jih stavi življenje, in naloge, katere smo kot dobri državljani v prid narodu in državi dolžni izvršiti. Zato je potrebno z delom na izpolnitvi gasilstva in gasilske službe neumorno nadaljevati tudi pri nas. Zakon sam nam še ne more nuditi zadostne zaščite. Tudi velika moč organizacije v tehničnem in organizatoričnem smislu nas ne bo rešila. Po zgledu drugih držav bomo morali tudi pri nas misliti in začeti s strogim izvajanjem požarne policije in v to svrhu izdelati in vzakoniti tozadevne varnostne predpise, da se tako že vnaprej zavarujemo predvsem pred človeškimi žrtvami, kakor tudi pred požarnimi in elementarnimi nezgodami, v kolikor je to sploh mogoče. Različni stavbni in požarni predpisi, katerih se poslužujejo naše občine, nam v tem oziru ne zadoščajo. Sicer je res, da si danes oblasti pomagajo na ta način, da se pri komisijonelnih ogledih raznih stavb, skladišč itd. poslužujejo predpisov in zakonskih odredb, ki so v veljavi v sosednjih državah, vendar pa se vse to ne vrši vedno in povsod dosledno tako, kot bi se sicer lahko pri urejeni zakonodaji. (Nadaljevanje.)

kar na slepo različnih časopisnih zdravil. Pri slabotnejših in slabokrvnejših pa moramo poleg tega skrbeti še za to, da popravimo zdravje vsega organizma.

Sončna svetloba — tudi indirektna — uničuje bolezenske klice v prostorih prav kmalu, dočim se te v mračnih in vlažnih prostorih hitro množe in ogražajo stanovalce. Med temi klicami so tudi tuberkulozni bacili. Zaradi tega je zelo važno, da stanujemo v svetlih stanovanjih in da zidamo nova poslopja vedno tako, da bo dovolj svetlobe v vseh prostorih. Najslabša za zdravje so mračna stanovanja v prizemlju. Mračna stanovanja so eden izmed glavnih vzrokov za širjenje jetike. Sipe močno oslabe razkužujoče delovanje sončnih žarkov, zato je dobro, če dnevno odpremo okna v času, ko je sončne svetlobe največ. Dobro je tudi, če izpostavimo soncu rjuhe in pogrinjala, zlasti tista, ki jih rabi bolnik. Sonce je med najboljšimi ubijalci bolezenskih klic.

Arterioskleroza.

Poapnenje žil se imenuje pojav, ko pričenjajo izrabljene krvne žile postajati trde, krhke in neelastične. Tako se srce mora vedno bolj napenjati, da zamore kri poganjati skozi žile. Vsled tega se poveča tudi krvni tlak. Če je proces že toliko napredoval, lahko krvne žile (arterije) tudi počijo. Ta pojav se imenuje kap.

Vzroki poapnenja žil so različni: slaba sestava krvi, motnje v prenavi, zaprtje, prekomerno uživanje alkohola, zastrupljanje krvi vesled sečne kisline. Vzoredni pojavi so: omotica, srčna slabost, utrujenost, otrpnenje rok in nog, glavobol in motnje pri hoji.

Zdravljenje: Paziti je na lahko in redno čiščenje, kar se doseže z dnevnim pitjem 1—2 skodelic Planinka čaja, ki urejuje čiščenje.

Dijeta: Priporoča se lahka hrana. Omejiti pa se je kar največ v uživanju alkohola in katenja. Potrebno se je mnogo gibati na svežem zraku in kopati se.

(Reg. S. 120/35.)

Čista mesna juha nima skoraj nobene hranilne vrednosti, pač pa veča apetit. Zato so pri poizkusih poginili tisti psi, ki so jih hranili samo s čisto mesno juho, poprej kot oni, ki so jih pustili popolnoma brez hrane. Naše manice, ki prihajajo v mesto na trg in si potem naroče eno župco, se nasitijo samo toliko, v kolikor po tej župci plavajo različni rezanci ali kakim močnatim ali jetrni cmoki. Pač pa je prijetna čista mesna juha zaradi okusa. Ker veča tek, so jo ljudje sami po sebi uvrstili v prvo jed pred kosilom ali večerjo.

Pa še ena za šalo. K zdravniku je prišel bogat mesar. Med preiskavo njegovega srea je vzkliknil zdravnik: »Dragi gospod, prav zadnji čas, da ste prišli!« — Vem, vem, da je kriza, gospod zdravnik! Bodite brez skrbi, honorar vam bom takoj izplačal, je odgovoril mesar.

Ne vemo ne ure ne dneva...

V januarju 1936 je naša »Karitas« izplačala posmrtnine za sledečimi rajnimi člani in članicami:

1. Majcen Ivana, posestnica v Senčaku, je umrla zaradi nahuhe.
2. Keršič Frane, železniški uradnik na Jesenicah, je podlegel možganski kapi.
3. Stankovič Ivan, tovarn. delavec na Blejski Dobravi, je umrl za pljučnico.
4. Reschmann Julius, strojni ključavničar v Mariboru, je umrl na posledicah šena.
5. Brekan Marija iz Glin na Dol., je umrla na srčni oslabelosti.
6. Strajnar Ana, zasebnica v Ljubljani, je umrla zaradi starostne oslabelosti.
7. Rems Apolonija, užitkarica v Nevljah, je podlegla vodenici.
8. Borin Ana, gospodinja v Kamniku, je umrla zaradi srčne kapi.
9. Ljubec Ana, zasebnica v Ljubljani, je podlegla možganski kapi.
10. Podbešek Ivana, posestnica v Podmilju, je umrla zaradi starostne oslabelosti.
11. Jereb Luka, usnarj v Trziču, je podlegel obistni bolezni.

Naj vsem sveti večna luč!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači
na vogalu
Gospoše-Slovenske ulice

Podružnica: Celje

nasproti pošte,
prej:
Južnoštajerska hranilnica

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle **t o č n o i n k u l a n t n o**

Zdravstvena šola

O prhljaju lasišča. Mnogim ljudem, moškim in ženskam, se rad dela na glavi prhljaj, katerega je večjih toliko, da se kar usiplje na ramena, kar se pozna zlasti na črni obleki. Se neprijetnejša je zadeva, ker spremlja ta prhljaj marsikdaj močna srbečica. — Tudi pripomore ta prhljaj k izpadanju las. Ni ga lahko za vedno popolnoma odpraviti; vendar poznamo precej uspešna zdravila, ki ga za nekaj časa odpravijo, in če rabimo zdravila vsako leto po večkrat, se utegne stvar tudi za delj časa popraviti. Glave s prhljajem ne smemo izpirati z mrzlo vodo in lasišča ne prepogosto močiti. Dovolj je, če lasišče izperemo enkrat na teden s toplo vodo. Pri zdravljenju se moramo ozirati na to, ali so lasje mastni ali ne-

mastni, kar spoznamo, če podrgnemo s cigaretinim papirčkom parkrat po lasišču in pogledamo, če je postal papirček masten. Pri mastnem lasišču s prhljajem bomo udrgnili v kožo tekočino, ki se sestoji iz dveh gramov salicilne kisline, dveh gramov resorcina in 200 gramov spirita — in to vsak dan skozi nekaj tednov. To bomo ponovili parkrat na leto. Pri nemastnih lasih pa bomo mazali z maščobo, a ne z vazelinsko, temveč z maščobo, ki ji primešamo žveplenega precipitata (sulphuri praecipitati), n. pr. 1 gram žveplenega precipitata v 20 gramov navadne masti. To maščobo utirajmo v lasišče vsak dan, vsak teden pa enkrat lasišče dobro izperemo. Tudi to zdravljenje moramo ponoviti večkrat na leto po nekaj tednov. Je še več drugih dobrih receptov, katere pa naj vam določi zdravnik in ne kupujte

Za naše gospodinje

Nekaj praktičnih migljajev za gospodinjstvo: 1. Ako je peč, v kateri pečeš kruh ali šartelj ali kako drugo pecivo, prevroča ter se bojiš, da se ti pecivo ne zasmodi, postavi v pečico posodo mrzle vode. S tem boš toploto v peči znatno znižala. — 2. Da ohrani namizno olje svoj dober okus ter ne postane žarko, ne zapiraj steklenice z oljem z zamaškom, ampak preveži usta steklenice le s tanko krpico, skozi katero lahko pronica zrak. Steklenico z oljem hrani vedno na kakem temnem prostoru, ker svetloba ne vpliva dobro na njega okus. — 3. Ako hočeš vlitati kako vročo jed n. pr. marmelado, kuhano vino itd. v stekleno posodo, moraš najprej posodo postaviti na mokro, a izžeto cunj, ter oviti tudi spodnji del posode z njo. Če tega ne storiš, ti bo steklena posoda navadno počila. — 4. Topi noži povzročajo v gospodinjstvu nemalo nevšečnosti in jeze. Največkrat je pa gospodinja sama kriva, da postanejo noži topi, ker jih umiva v prevroči vodi. Nože je treba umivati vedno le v mlačni vodi. — 5. Razparana volna postane zopet lepa in gladka, ako jo naviješ na deščico in tako navito namočiš v topli vodi. Deščico postavi nato na sonce ali pa na ne preveč vroč štedilnik, da se volna povsem presuši. — 6. Pri iztepavanju prahu iz preprog je bolje, da udarjaš vedno na spodnji konec preproge, gornjo stran pa samo dobro izkrtaiš. Pri tem načinu preproga manj trpi, očisti se pa celo boljše. — 7. Prte in preproge iz linoleja očistiš najbolje s krompirjevim sokom. Tak sok si pripraviš na preprost način s tem, da surov krompir nastržeš.

Mil poskusila sem dosti,
vendar do spoznanja sem prišla:
da najboljše vse lastnosti
Zlatorog-ov terpentin ima.

Sejmi v marcu 1936

Mesečni: Seznam v 2. številki dopolnjujemo v toliko: V Kranju vsak petek tržni dan.

Letni: 1. Krka; Marenberg; Nova vas na Blokah. — 2. Slov. Konjice; Planina pri Sevnici; Velike Poljane (okraj Kočevje); M. Sobota (za živ. in blago); Sv. Lenart pri St. Ilju pod Turjakom; Radeče pri Zid. mostu; Vrhnik. — 3. Gor. Tuhinj; Koprivnica; Vransko; St. Janž v krškem okraju. — 4. Oplotnica; Petrovče. — 5. Sodražica; Skocijan pri Mokronogu. — 6. Mengeš; Sv. Peter pod Sv. gor. — 7. Slovenjgradec (samo za živ.). — 8. Pilštanj; Vel. Loka. — 9. Kotoriba; Višnja gora; Poljčane. — 10. Hodoš; Kostivnica; Raka; Smuk; Sp. Polskava; Vuhred; Kamnik; Černomelj; Dol pri Hrastniku; Kapele pri Brežicah; Sv. Jurij ob Tab. — 11. Čušperk; Gradac; Slov. Bistrica. — 12. Dol. Logatec; Drnovo; Kotredež; Radovljica; Sveti Jurij ob j. ž.; Sv. Lovrenc na Drav. p.; Turjak; Vesela gora. — 13. Loka pri Zid. mostu. — 14. Črenšovci; Muta; Rovte; Sv. Vid pri Grobelnem.

— 15. Ljutomer; Lož pri Rakeku; Prosenjakovec; Motnik. — 16. Semič; Zdole; St. Vid na Blokah. — 17. Podčetrtek; Sk. Loka (samo za blago); Žužemberk; Frankolovo; Rečica ob Savinji; Trbovlje. — 18. Begunje pri Cerknici; Krško; Ptujška gora; Stari trg pri Poljanah; Trebeljevo; Velike Brusnice; Vitanje; Ziri. — 19. Ljubno (samo za blago); Štrigova. — 20. Bogojina; Dravograd; Ig pri Ljubljani; Kočevje; Kranjska gora; Sv. Trojica v Slov. gor.; Šmarje pri Jelšah. — 21. Rogatec; Sv. Ožbolt; Šmarjeta (Laško); Vel. Pirešica; Slovenjgradec; Celje. — 22. Grahovo pri Cerknici. — 23. Smartno ob Paki; Mirnapeč; Cerknica; Lemberg; Litija. — 24. Vel. Mraševo; Metlika. — 25. Dobova; Dole pri Litiji; Horjul; Lukovica; Rakičan; Sv. Lenart v Slov. gor.; Teharje. — 26. Dol. Lendava. — 27. Nadlesk pri Ložu; Mokronog; Stara sv. Gora. — 28. Dolsko; Kostanjevica ob Krki; Loče; Sv. Helena v Rovtiah; Sv. Križ pri Ljutomeru; St. Ilj pri Velenju; Vinica na Dol.; Zdenska vas; Marenberg; Sevnica; Čakovec. — 31. Javorje pri Litiji.

Blag jim spomin!

Naš življenjski oddetek je v januarju 1936 izgubil dva zvesta člana.

+ Viktor Povše. 20. januarja okrog 18. ure je nenadoma utihnila naša slovenska kuharica. Nihče pa ni mislil, da je obmolknila zaradi smrti dobrega Viktorja. Saj je Viktor vedno veljal za strokovnjaka v radiotehniki in z vsega početka je bil pri napravah radiofonske oddajne postaje v Domžalah desna in leva roka mojstra prof. Osane. Tega usodnega večera pa je nesreča hotela, da se je — Bog sam ve po kakem naključju — dotaknil z visoko električno napetostjo nabite žice in končano je bilo. Pokojni Viktor, ki ga je imelo vse rado, je bil član našega življenjskega oddelka od 1. decembra 1928 dalje ter se je odlikoval po izredno točnem plačevanju premij.

+ Koren Marija. Dne 31. januarja t. l. je v Mariboru umrla ugledna gospa Marija Koren, soproga pekovskega mojstra, stara komaj 38 let. Ko je bilo najmanj pričakovati, je podlegla težkemu vnetju trebušne mreže. — Zavarovana je bila pri nas od 1. aprila 1931 skupno s svojim soprogom.

Užaloščenim svojcem obeh blagih pokojnikov izražamo tudi tem potom naše iskreno sožalje.

ŠTAMPILE

pečatnike, etikete, emajlirane napisne tablice, društvene znake itd. nudi najboljše in po zmerni ceni trdka

TEODOR RABIČ, LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA C. 13 — Telefon 20-37

A zato! Gost: »V tujsko knjigo se je danes vpisala cela vrsta zdravnikov. Kaj pa počnejo tu?« — Hotelski vratar: »Veste gospod, danes se vršijo pri nas kolesarske tekme.«

*
JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

- KAMENOTISK
- KNJIGOTISK
- BAKROTISK
- KLIŠARNA
- LITOGRAFIJA
- OFFSETTISK

Ilustracije in klišeji dajo reklami šele pravo lice. Za reklamo v visokih nakladah uvažujte le offsettisk, ki je danes najcenejši!

Ciprese

v vseh velikostih, okrasno drevje in grmičevje, vrtnice, visokodebelne in pritlične, cvetlice za vrt, sobe in balkone - nudi najceneje

ANTON LAP, KAMNIK
TRGOVSKO VRTNARSTVO IN DREVESNICA

Kdo bo zameril otroku! Tonče gleda kozle v hlevu, pa meni napram sestrici Urški: »Pomisli, Urška, če bi bili kozli tako veliki, kot je naš stric, pa ne bi mogli niti v hlev.« — Lizika: »Brez strahu! Tako velikih kozlov, kot je naš stric, sploh ni!«

Mlada moč

Težka je bila odločitev! Nič manj kot 158 nalog iz januarske številke »Naše moči« ste mi poslali. Izbral sem in izbral in končno takole izbral:

I. nagrado (lepo vezano knjigo »Zakaj — zato«) dobi Anica Frelj iz Goropek, p. Ziri, za nalogo:

Dragi Gospod.

Pri nas smo se imeli tako o božiču. Mama je malo potice spekla. Pa smo ji hoteli vse takoj pjesti. Ker je nas 5 otrok. Najstarejša sem jaz stara 9 let. Popoldne smo jaslice naredili. Ata je napravil novo polico ker se je stara zgubila. Okrog jaslic smo nastavili smrekove vejice, mah in pastirce. Zvečer smo šli vsi okolo ogla. Jakobček star 5 let je nesel križ. Francka je kropila stara 7 let. Jaz sem nesla malega Janezka starega 1 leto. Pepca je kar tako šla stara 3 leta. Ata je molil in nesel luč. Mama je pa kadila. Opolnoči smo šli vsi k sveti maši samo mala Pepca in Janezek sta bila doma. Na sveti dan zjutraj je šel zopet ata k sveti maši. Mama je pa skuhala mala kave in riža kavo smo jedli za zajtrk riž pa za kosilo. Popoldne smo jedli potico in pili suhih jabolčnih krehljev. Zvečer smo molili rožni venec povečerjali in šli spat. Na sv. Stefan je šla ma zjutraj k sv. maši ata je pa skuhal za zajtrk krompirjeve žgance in kavo. Ob 10 smo šli zopet k sv. maši. Jaz ata in Francka. Mama je pa skuhala za kosilo kašo in krompir. Bili smo veseli, zdravi in zadovoljni. Pišem na nedeljo po božiču dopoldne. Če pa ne verjamete dasem sama pisala, Pa takoj na 3 razred ljudske oddaljene šole v Ziri. Moj naslov je Anica Frelj vas Goropeke št. 2 pošta žiri Rojena leta 1926. 8 avgusta.

II. nagrado (vezano knjigo »Mladost v džungli«) prejme Janko Vrhunc iz Železnikov za nalogo:

Kako je bilo pri nas ob božičnih praznikih. Njegovo nalogo boste brali v 4. številki.

III. nagrado (Martin Krpan) je pa zaslužila Marija Lončar iz Praproč. Takole je napisala:

KO SMO PRICAKALI VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE. SMO ŠLI K POLNOČNI MAŠI SMO PA IMELI POTEM TAKO ŽALOSTNE PRAZNIKE O POLNOČI MED SVETO MASO JE PRISLO NASEMU STAREMU ATU SLABO IN POTEM SO PA UMRILI OB 7 URI ZJUTRAJ KER JIH JE PRED TREMI LETI MRTVUD SO BILI TRI LETA KAR V POSTELJI SE NISO MOGLI SAMI NIČ POMAGATI SO BILI TAKO REVEŽ POGREB JE BIL 27. DECEMBRA TAKO SMO PREŽIVELI PRAZ-

QUALITÉ EXTRA
INDESTRUCTIBLE

Samo
STOLI

*iz upognjenega lesa
združujejo največjo
eleganco z izredno
odpornostjo in tr-
peznostjo.*

REMEC-Co.
tovarna upognjenega pohištva

KAMNIK

Zahtevajte v vseh pohištvenih trgovinah le naše blago

NIKE JAZ KOTO PISEM SEM STARA 7 LET. PRVO LETO HODIM V SOLO. LONČAR MARIJA UČENKA 1. RAZREDA PRAPROČE 10. POŠTA LUKOVICA

Veš, Marija, moja očala sicer pravijo, da nisi povsem sama sestavila svoje naloge, a ker je bilo ob Tvojem božiču toliko žalosti, naj Te vsaj moja knjiga razveseli.

Tako. Prva bitka je končana. Kaj pa z drugimi nalogami. Mislite, da jih je snedel koš! Kaj še! Spravil sem jih lepo in morda bo ob letošnjem Božiču še ta ali ona zagledala v »Naši moči« beli dan. Takrat sicer brez nagrade, a nagrada bo že to, da bo naloga tiskana. Druge bom pa spravil za svoja stara leta. Takrat jih bom prebiral in se ponovno veselil vaše pridnosti in ljubezni.

O nalogi iz februarske »Naše moči« ste že kaj razmišljali? Nekateri so mi že prav

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA

V 32. kolu, ki se začne z marcem 1936, bo izžrebanih za

64 milijonov dinarjev

loterijskih dobitkov.

Zato takoj naročite srečke pri znano solidni in edini slovenski kolekturi:

MILAN LAVRIČ / Beograd

Prodajalna: POENKAREOVA UL. 25

Telefon: 24-315

Poštni predal: 450

Sreča spremlja srečke, prodane iz naše prodajalne, saj smo ponovno izplačali mnogo velikih dobitkov in premij. Ogromno število odjemalcev izpričuje kulantnost našega poslovanja.

lepo sporočili, kam bi radi potovali. Do 29. februarja je še čas, a kdor bo šele 29. februarja odposlal, bo že prepozen.

Kaj bomo pa v marcu pisali? Tole razmislite in zapišite:

Kaj najrajši čitam?

Pa ne smete samo našteti knjig, ki jih radi čitate, temveč morate tudi povedati, zakaj vam je ta ali ona knjiga prav posebno ljuba.

Za tri najboljše dopise imam pripravljene tri lepo vezane knjige. Kdo jih bo dobil? To boste zvedeli v majevi »Naši moči«.

Pozdravljeni!

Brat Ivo.

Koledar za marec 1936

1	Nedelja	PRVA POSTNA NEDELJA. Albin, škof; Antonina, mučenica	16	Poned.	Hilarij in Tacijan, muč; Hervard
2	Poned.	Simplicij, papež; Neža Praška, devica; Sv. Peter Z.	17	Torek	Jedert, devica; Patrik, škof; Gabriel Lal., muč.
3	Torek	Kunigunda, cesarica; Marin, muč.	18	Sreda	Ciril Jeruz., c. uč.; Salvator, spozn.: Edvard
4	Sreda	Kvaterni. Kazimir, spozn.; Lucij	19	Četrtek	Sv. Jožef, rednik Sinu Božjega
5	Četrtek	Janez Jožef od Križa, spoznav.	20	Petek	Aleksandra, muč.; Janez Parm.
6	Petek	Kvaterni. Perpetua in Felicita, muč.	21	Sobota	Benedikt, opat; Serapion, škof
7	Sobota	Kvaterni. Tomaž Akvinski, c. uč.	22	Nedelja	CETRTRA POSTNA (SREDPOSTNA) NEDELJA. Katarina Genov.; Oktavijan, muč.
8	Nedelja	DRUGA POSTNA NEDELJA. Janez od Boga, spozn.; Julijan, škof	23	Poned.	Jožef Or.; Pelagija, mučenica
9	Poned.	Frančiška Rimska; Gregorij Nis., škof	24	Torek	Gabriel, nadangel; Simon, muč.
10	Torek	40 mučencev; Makarij, škof	25	Sreda	Oznanjenje Marijino
11	Sreda	Sofronij, škof; Kristof Milanski; Heraklej	26	Četrtek	Emanuel, muč.; Maksima, muč.
12	Četrtek	Gregorij Vel., papež; Bernard, škof; bl. Jožef Tchang, muč.	27	Petek	Janez Dam., c. uč.; Rupert, škof
13	Petek	Teodora, muč.; Kristina, dev. in muč.; Rozalija	28	Sobota	Janez Kapištran; Sikst III., papež
14	Sobota	Matilda, kraljica; Pavlina	29	Nedelja	TIHA NEDELJA. Evstazij; Ciril
15	Nedelja	TRETJA POSTNA NEDELJA. Klemen Marija Hofbauer; Ludovika Mar.	30	Poned.	Janez Klimak, opat; Kvirin, muč.
			31	Torek	Modest, škof; Benjamin, mučenec

Luna: 8. marca polna luna; 16. marca zadnji krajec; 23. marca mlaj; 29. marca prvi krajec

Pomlad se začne 20. marca ob 19. uri 58 minut

Dan zraste od začetnih 11 ur in 2 minut do končnih 12 ur 48 minut; zraste tedaj vsega za 1 uro 46 minut. — Svitati se začne okrog pol 6. ure, mrak nastopi okrog 18. ure.

Sušca veliko megle, dobro leto nam daje.

Kar že sušca zeleai, se rado posuši.

Sv. Jožef lep in jasen, dobre letine prerok prijazen.

Če dá Rupert lepe dni, se seno lahko posuši.